

Iz 49,1-7.13 (Zrozen z lůna Boží útěchy); Salv 22.1.2023
Slyšte mě, ostrovy, daleké národy, dávejte pozor! Hospodin mě povolal z života mateřského; od nitra mé matky připomínal moje jméno. Učinil má ústa ostrým mečem, skryl mě ve stínu své ruky. Udělal ze mne výborný šíp, ukryl mě ve svém toulci. Řekl mi: „Ty jsi můj služebník, Izrael, v tobě se oslavím.“ Já jsem však řekl: „Nadarmo jsem se namáhal, svou sílu jsem vydal pro nicotný přelud.“
A přece: U Hospodina je mé právo, můj výdělek u mého Boha. A nyní praví Hospodin, který mě vytvořil jako svého služebníka v „životě“, abych k němu přivedl Jákoba nazpět, byť i nebyl shromážděn Izrael. Stal jsem se váženým Hospodinových očí, můj Bůh je záštita moje. On dále řekl: „Nestačí, abys byl mým služebníkem, který má pozvednout Jákovy kmeny a přivést zpátky ty z Izraele, kdo byli ušetřeni; dal jsem tě za světlo pronárodům, abys byl spása má do končin země.“
Toto praví Hospodin, vykupitel Izraele, jeho Svatý, tomu, který je v opovržení, jehož má kdejaký pronárod v ohavnosti, služebníku vládců: „Spatří tě králové a povstanou, a velmožové se skloní, kvůli Hospodinu, který je věrný, kvůli Svatému Izraele, který tě vyvolil.“ ... (13) Plesejte, nebesa, a jásej, země, ať zvučně plesají hory, vždyť Hospodin potěšil svůj lid, slitoval se nad svými ujařmenými!

Z života čistého, z rodu královského, již nám narodil se..., tak to zpíváme o vánocích a tahle písnička nás také uvádí rovnou do centra dnešního Izaiášova textu. Ten zní jako takové ohlášení: Pozor, na vědomost nejširší veřejnosti se dává, že se narodil Služebník Hospodinův! Na něj ať se soustředí všechna vaše pozornost, všechny vaše otázky, kdo to Hospodin je, oč mu vlastně jde, a proč mu věřit. Biblická dějprava nás učí Pánu Bohu **věřit právě skrze jeho služebníky**. Netvrdí, že Bůh je všude a ve všem. Nesoustředí na přírodní zákonitosti ani na jejich nesrovnalosti, honem sem, tady zanechal stopy Bůh. A nevede nás ani za tím, co lidé zrovna zbožňují, ať je to úspěch, sláva, moc, bezproblémový život, jako by někde tam na vrcholu té pyramidy úspěchu, slávy a moci seděl ten pravý bůh...

Biblická dějprava nás **učí** Pánu Bohu **věřit jinak**. Jednou za čas, obvykle když to nikdo nečeká, na někoho ukáže: Koukejte, tohle je Hospodinův služebník. Jeho příběh sledujte, za ním se vydejte. U něj potkáte to, co je opravdu "boží". Takhle byl povolán svědčit o tom, co je "boží", bezdětný stařec Abraham, Izrael decimovaný egyptským otroctvím, sotva odrostlý pasák David, či neskladný prorok Jeremiáš.

Nás dnes takhle soustředí píseň proroka, zvaného Druhý Izaiáš. Píseň, v níž hraje hlavní postavu Služebník Hospodinův. Její zvláštnost je v tom, že se soustředí na to, z čeho se ten **Služebník Hospodinův zrodil**. Co umožnilo jeho žití? Co jej obklopovalo v prenatalním stavu? Když se narodil "z života čistého", co tím mateřským lůnem vlastně bylo?

Byla to **útěcha a slitování Hospodina, Boha Izraele**.

Prorokovy písničky jakoby daly nahlédnout do samotných Božích útrob, a ty překvapivě nejsou otcovské, ale mateřské. Zemitost starozákonního svědectví a jeho obrazů nás tu opět překvapuje, a navíc možná i usvědčuje z jednostrannosti našich představ: Zvykli jste si Pána Boha, zvláště podle SZa, představovat jako přísného starce, či patriarchálního otce, který vládne, spravedlivě soudí, odměňuje věrné a spravedlivé a trestá neposlušné? Tak koukejte, on má docela mladistvé, a především zcela mateřské útroby. A proto odložte své představy, a uče se Hospodinu věřit podle této písně o Božím mateřství: Boží nitro je naplněno mateřským slitováním a životodárnou útěchou.

A z toho lůna, jménem útěcha a slitování, povstává nový život, nová naděje, nový Boží zájem, i o ty, kdo se cítili ztraceni, na vymření, zbyteční a opovrhovaní. Rodí se Služebník Hospodinův. Ten, který Boží věc tady na zemi dosvědčí, tak aby bylo jasné: Když je u díla Hospodin Bůh Izraele, tak je ze všeho nejdřív u díla jeho slitování, útěcha. Právě z nich může vyrůst nová naděje, nová víra, nový život. Narodil ten, o němž zní: Ty jsi můj služebník! **To díky němu**, vyřizuje prorok, **pozná i sám Boží lid**: Hospodin s námi opět počítá jako se svým služebníkem, jako se svědky své spásy!

Přesně tuhle víru totiž prorokovi posluchači v babylonském zajetí poztráceli. V rozptýlení exilu, bez bohoslužeb v chrámu, si říkali *Hospodin už s námi nepočítá, a my už nemůžeme počítat s Hospodinem*. Teď k nim přichází prorok, jako nečekaně zrozený plod Božího slitování, a ujišťuje je: Hospodin je při díle, JEHO cesta záchrany, jeho naděje a vykoupení, jeho životodárné šance jsou vám blízko, jak si to nedokážete představit ani v těch nejdivočejších snech. A počítá s vámi, právě jako s těmi, které na tu cestu záchrany shromáždí, a které po ní povede.

Tahle záchrana, tahle blízkost Boha, kterého odepsali, je jim nablízku. Měli za to, že jsou pro něj ztracenou záležitostí – a on jim překvapivě a jednoznačně vyřídil: **POČÍTÁM S VÁMI**. Tohle **poselství** se jim jako ztělesněné potěšení **zrodilo z lůna Božího milosrdenství a slitování**.

Jenže, pro koho tohle narození je? Když se narodí miminko, má k němu přístup jen nejbližší rodina. Je to "naše děťátko", a nesmí k němu nikdo další. Jenže jen co se ohlásí Služebník Hospodinův, musí Boží lid slyšet **tohle není jen "naše děťátko"**. A vy nejste žádný rodinný klan, který si plody Boží útěchy a slitování může hýčkat v uzavřeném kruhu nejbližších. I když rádi víru považujeme za cosi soukromého, privátního, čím se může těšit pár spřízněných duší a čemu někdo zvnějšku, ten kdo není od nás, stejně nemůže pořádně porozumět...

Musíme stejně jako Izrael za dob proroka slyšet to zvláštní hlášení: Pozor, narodil Služebník Hospodinův, a **na vědomost se to hned dává nejširší veřejnosti**. Hned od začátku je k tomu nově narozenému plodu Božího slitování a životodárné útěchy, povolána nejširší veřejnost.

"Nestačí, abys byl mým služebníkem, který má pozvednout Jákovovy kmeny a přivést zpátky zbytky Izraele. Dal jsem tě za světlo pohanům, abys byl spása do končin země." (49,6) Když se do světa zrodí spása Hospodinova, nesmí se pěstovat žádné církevní soukromičství. Proto prorok hned na začátku volá, naslouchejte mi **nejvzdálenější ostrovy**, příslušníci národů, co mají podle přesvědčení průměrného církevníka neskonečně daleko k jeho Bohu.

Tenhle **tah k otevřenosti** může inspirovat několikerým způsobem, především otevírá obzory tradičního společenství pro mnohé další. Včera jsme navštívili v Olomouci výstavu o sakrálním umění z let komunismu. Projekty postavených i nepostavených kostelů, oltářních obrazů, návrhy fresek – a mne v této souvislosti zaujaly fresky malíře Vojmíra Vokolka. V době vládnoucího ateismu a církevní uzavřenosti a schoulenosti namaloval na stěny dvou kaplí kolem oltáře zástup lidí, tehdy v kostele nepředstavitelných: Z okraje společnosti, přehlížené, ale také různé politické a j. celebrity, ba nechyběli ani kosmonauti... Tihle všichni mají místo tady, kde se vypráví příběh služebníka Ježíše, i když si to ti uvnitř nedokážou představit. Působivě ztvárnil velkorysost, která proráží bariéry předsudků uprostřed samotného Božího lidu, a uzdravuje mindráky lidí víry.

Tenhle **tah zevnitř ven**, který prorok spojuje s poselstvím toho služebníka, otevírá ovšem i naši vlastní víru. Z oblasti soukromé, privátní zbožnosti nás vede na veřejnost, do světa rozhodování či hádek, které panují kolem věcí veřejných, ve společnosti. Soustředíme-li se ve své víře na toho ohlášeného služebníka Boží věci, nenaletíme pak kdejakým rychlokvašeným mesiášům, co se tváří že mají recept na všechny otázky současnosti, a ještě se k tomu schovávají za nějaké to pražské jezulátko. A naopak si všimneme těch, kdo se třeba nedeclarují jako věřící, ale sledují stezky spravedlnosti, respektu k právu, lidské důstojnosti, a netvrdí, že každý problém vyřeší mávnutím kouzelného proutku, jen je pustit k lizu.

Víra, která roste jako odpověď na poselství o zvláštním služebníku – ať už na něj ukazuje prorocká píseň nebo evangelium – bude vždycky znova překvapená, koho to Hospodin ohlásil jako svého služebníka. S jakýmžto příběhem **spojil slávu svého díla**.

Takhle překvapuje a zve i příběh o Ježíšově křtu: Ta nebeská paráda, která tu divadelní scénu provází, se neděje možná ani tak kvůli Ježíši, jako kvůli NÁM. To my máme uslyšet: Koukejte lidi, poslouchajte vy na zemi, všimněte si právě Ježíše. Na jeho pozemskou cestu dávejte teď pozor. On je ten milovaný syn! On je ten pravý agent Boží věci na zemi. On stojí při těch, kdo prožívají svou úzkost, vinu, slabost, vzdálenost Božím záměrům. Nejde a nepůjde cestou těch, kdo chtějí nadřazeně kritizovat, ale nasadí vlastní kůži. Takhle zápasí o obnovu a nápravu. Na něj ať se soustředí všechna vaše pozornost, všechny vaše otázky, kdo to Hospodin je, oč mu vlastně jde, a proč mu věřit. Amen.

Iz 49,1-7.13; Salvátor 22.1.23

Píseň NEZ 283

Dobrořečit budu Hospodinu v každém čase, z úst mi bude znít vždy jeho chvála. ... Ty, kdo úpěli, Hospodin slyšel, ze všech soužení je vysvobodil. Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkruseni v srdci, zachraňuje lidi, jejichž duch je zdeptán. Mnoho zla doléhá na spravedlivého, Hospodin ho však ze všeho vysvobodí. Amen (Ž 34, 2.18n)

Píseň 51 (podle Ž 34)

Modlitba:

Náš Pane, zpíváme ti, velebíme tě, děkujeme ti: vždyť uprostřed času našeho žití tě smíme nalézat v tvém služebníku Ježíši. Tady je nám nablízku tvoje útěcha, tvé slitování, síla a životnost tvé záchran. Vždy znova nad tím žasneme. Co jsme zač, abychom směli stát v dosahu podivuhodného světla, jež vyzařuje z tvého díla naděje, záchran, obnovy lidství? Místo co bychom se orientovali na slovu tvých svědků, dáváme přednost svým představám a navyklym frázím. Daleko spíš než věrnost tvé pravdě osvědčujeme přizpůsobivost názorům většiny. O to víc děkujeme, že nás slovo evangelia chce vtáhnout do příběhu tvého slitování. Učiň ten div, aby se příběh těch, kteří ztělesnili tvé slitování a moc tvé záchran, stal naší slávou, pravdivě nasměroval naše kroky a my směli potkat pokoj a radost. Amen

1. čtení Mt 3,13-17

Píseň 765 (Slunce pravdy)

kázání

Píseň 278

Ohlášení

Přímluvy, Kyrie

Poslání

Požehnání Ž 72,18n

Požehnaný Hospodin Bůh, Bůh Izraele, který sám činí podivuhodné věci. A požehnané jméno slávy jeho na věky. Bohudíž také naplněna slávou jeho všeska země, Amen i Amen.

Píseň 411